

ADVENT
ISTEN MEGÍGÉRI A SZABADÍTÓT
(1Móz 3,15)
Olvasmány

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

SZÉNÁSI, S., Ünnepeink. A református egyházi év. Kálvin Kiadó, Budapest 1999.

WESTERMANN C., Az Ószövetség theológiájának vázlatja, Budapest 1993.

Isten a Szabadító. Ez az Ószövetség alapkielentése. Isten az a Szabadító, aki kihozta népét Egyiptomból. Ez határozza meg Izráel Istennel való viszonyát (5Móz 26,5–11). Az Ószövetségben Isten megígéri, hogy a bűnbeesett ember számára elküldi a Szabadítót. Erre a szabadításra vártak az Ószövetség korában. Zakariás az énekében utal arra, hogy a zsidó nép gondolkodása szerint Isten örök időktől fogva már megígérte, hogy szabadítást ad (a görög szövegben itt nem a Szabadító szó szerepel, hanem a szabadítás: szótériász): „*Erős szabadítót támasztott nekünk szolgájának, Dávidnak házából, amint kijelentette azt szent prófétái által öröktől fogva.*” (Lk 1,70)

A páskaünnep alkalmával Isten népe újra és újra felidézte a szabadulás eseményét. Aki a múltban, egy konkrét történelmi helyzetben megszabadította népét, az az Isten ígérte meg, hogy megszabadít a bűnből. Ígéretében lehet bízni.

Az Újszövetség alapkielentése, hogy Jézus a Szabadító. „*És nincsen üdvösség senki másban, mert nem adatott az embereknek az ég alatt más név, amely által üdvözülhetnénk.*” (ApCsel 4,12) Aki Izráel népén megmutatta szabadítását, megtartotta ígéretét, és Jézus által megszabadította az embert a bűn hatalmából.

Jézus születése előtti időszakban, advent idején visszaemlékezünk az Isten ígéreteire.

Advent:

A karácsonyt megelőző négy hetet advent időszakának nevezzük. A latin eredetű szó eljövotelt jelent. A megígért Messiás eljövotelére utal. Az advent szót tévesen szokták várakozásnak fordítani. A várakozás az eljövotelt ígéretére adott emberi válaszra helyezi a hangsúlyt. Isten beteljesített ígéretére emlékezünk advent idején. Egy olyan időszak ez, amikor a keresztyén ember hálát ad Istennek azért, hogy eljött a Megváltó, aki az emberi élet legnagyobb problémájára a megoldást megadta. Advent idején az ember megerősödik az Isten iránti bizalomban, hogy megtartja az ígéreteit, ezért nem hiábavaló reménykedni benne. (v. ö. Zsid 6) Advent idején visszatekintünk Jézus Krisztus testet öltésére, és egyúttal reménységgel várjuk, hogy ismét eljön.

Szabadító ígérete:

Isten a bűneset után közvetlenül megígérte azt, hogy Szabadítót fog küldeni, aki legyőzi a gonoszt. „*Ellenségeskedést támasztok közted és az asszony között, a te utódod és az ő utódja között: ő a fejedet tapossa, te pedig a sarkát mardosod.*” (1Móz 3,15) Itt esik szó az embernek arról az utódjáról, aki a kígyó (nem az ő utódjának) fejére tapos, azaz legyőzi. A keresztyén írásmagyarázat szerint ez az ígéret Jézus Krisztusra vonatkozik. (Ezért is nevezik ősevangéliumnak ezt az ígéretet.)

Isten népe Jézus Krisztus eljövételéig a megígért Szabadító eljövételére várt. Ezt a várakozást Isten a próféták által küldött üzenetekkel erősítette meg.

Az ószövetségi ígéretek majdnem mindegyike összefüggésben van Jézus Krisztussal, az Ő eljövételével. A Jézusra vonatkozó ószövetségi ígéretek szólnak a személyéről és messiási tevékenységéről egyaránt: személyével kapcsolatban szó esik a származásáról, a születéséről, a tulajdonságairól; megváltói munkájával kapcsolatban tetteiről, szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról.

- Származása:

- Ábrahám leszármazottja lesz (1Móz 22,18).

- Júda törzséből származik: „*Nem távozik Júdából a jogar, sem a kormánypálca térdei közül, míg eljő Síló, akinek engednek a népek.*” (1Móz 49,10)

- Dávid utóda lesz: „*Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről, hajtás sarjad gyökereiről.*” (Ézs 11,1)

- Asszonytól fog megszületni: „*Ezért maga az Úr fog jelet adni nektek: Íme, egy fiatal nő, aki most várandós, fiút fog szülni, és Immánuélnak nevezi majd el.*” (Ézs 7,14)

- Születésének a helye Betlehem lesz: „*Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdani időkbe, a távoli múltba.*” (Mik 5,1)

- Megváltói munkája:

- Lesz egy előfutára: „*Én majd elküldöm követemet, aki egyengeti előttem az utat.*” (Mal 3,1)

- Tanító és próféta lesz: „*Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem az Úr. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, bekötözsem a megtört szíveket, szabadulást hirdessek a foglyoknak, és szabadon bocsátást a megkötözötteknek.*” (Ézs 61,1)

- Szenvedni fog (Ézs 53). Ez a szenvedés helyettes szenvedés lesz, az emberek bűnei miatt. Áldozati bárányként fog meghalni.

- Harminc ezüst (Zak 11,2).

- Megostorozzák, arcul ütik: (Ézs 53,12).

- Kereszthalála átokhalál lesz (5Mózes 21,23).

- Feltámad „*Nem hagysz engem a holtak hazájában.*” (Zsolt 16,8–11)

Az Újszövetségben végig találunk utalásokat arra, hogy amit Isten megígért egykor a népének, az beteljesült, nem hiába várakoztak erre. Péter apostol a pünkösdi beszédében arról tesz bizonyosságot, hogy az ószövetségi ígéretek Jézusra vonatkoztak és rajta beteljesültek, ezért Ő az a Szabadító, akire vártak. Ő volt Istennek a küldötte, akit keresztre feszítettek. (ApCsel 2)

Az evangéliumok Jézus életét bemutatva sokszor konkrétan ki is mondják, hogy Jézussal kapcsolatban azért úgy történtek a dolgok, mert Isten ígéretei szerint ezeknek így kellett megtörténniük. „*Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által...*” (Mt 1,22) Különösen igaz ez Máté evangéliumára, aki zsidó származású keresztyén olvasóknak fogalmazta meg a Jézusról szóló evangéliumot.

Nem mindenki fogadta el már Jézus idejében sem, hogy Jézus az a megígért Messiás. Így a mai zsidóság még mindig vár a Messiás eljövételére.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Iskolai keretek közt a tanulók első osztályban találkoztak a bűneset történetével, de ott nagyon egyszerűsített formában. A kígyó szimbolikája és a Szabadító ígérete ebben a leckében jelenik meg. Az egyházi iskolába járó gyermekek valószínűleg ismerik ezt a történetet családi vagy gyülekezeti háttérből eredően.

A gyermeknek hétköznapi tapasztalata a kívánság, és az, hogy milyen nehéz a kívánságnak ellent- mondani. Leginkább a titokban, a szülők tiltása ellenére fogyasztott édesség, titokban folytatott tévé- nézés, internetezés jut eszükbe. Ezek a példák jók arra, hogy előhívjuk a

kívánság és a kísértés állapotát, és az engedelmesség dilemmáját, de fontos, hogy ne moralizáljuk ezeket a történeteket. A jó és rossz tudásának fája a történetben azt a lázadást szimbolizálja, hogy az ember Isten nélkül akar dönteni arról, hogy mi a jó és rossz. De az ember nem tudja ezt eldönteni, ahogy az első emberpár is a gyümölcssevés után nem bocsánatot kért (pedig az lett volna a jó), hanem egymásra mutogatott és veszekedett. Jézus azért jött, hogy veszekedés helyett visszavezesse az embert Istenhez. Megszabadítsa attól, amivel a veszekedés, a harag, a gyűlölet, a szomorúság jár; és megszabadítsa a legrosszabb dologtól is: a haláltól és betegségtől.

A gyermek számára az Éden nélküli, Isten nélküli világ a szeretetlenségben tárul fel. Érzelmi lényként leginkább a negatív érzésekben éli meg a bűnt, amikor benne, vagy a környezetében megszűnik a békesség, a szeretet, az elfogadás. A Szabadító éppen ebből a rosszból szabadít meg a jóba, ahol szeretet van, megbocsátás, elfogadás, teljesség. A tanulónak a maga kiszolgáltatott, újból és újból rosszat cselekvő, újabb és újabb szidásokat megélt gyermekiségében az aranymondás evangéliummá lehet: „Az Úrtól jön a szabadítás.” (Zsolt 3,9). Van valaki, aki nagyobb nála, nagyobb a sokszor igazságtalan, sokszor bántó társaknál, felnőtteknél, és Őtöle szabadítás jön. Ez a megígért szabadítás jött el Jézusban, amire adventben emlékezünk.

Az adventi idő a gyermekek számára sok ajándékot, sok ígéret beteljesülését hozza magával. Bár nem helyeseljük azt az ajándékdömpinget amit a mai gyermekek megélnék, de maga a vágyott és várt ajándék kifejezi azt, ahogyan Isten megajándékozta ezt a világot a szabadítással, a Fiával.

A lecke és az egész adventi időszak célja, hogy erre a Szabadítóra mutassunk rá, ezt a Szabadítót mutassuk be a gyermek számára. Ugyanígy a második félévben is és a további ünnepi időkben is Jézussal mint Szabadítóval ismerkedünk. Ennyiben ez egy megalapozó óra a továbbiakra, amire többször visszautalhatunk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja a tankönyv képeinek és szövegének alapján segítséggel elmondani a bűneset történetét és Isten szabadító ígérését. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Zsoltárok könyve 3,9. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Legyen képes a tankönyv képeinek és szövegének alapján elmondani a bűneset történetét és Isten szabadító ígérését. ○ Tudja értelmezni és magyarázni a lecke Igéjét: Zsoltárok könyve 3,9.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT (EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA)

Fő hangsúly: Isten szabadítót ígér az embernek.

Kognitív cél: : A bűneset történetén keresztül annak a bemutatása, hogy az embernek szabadításra van szüksége, és Isten meg is ígéri a szabadítást.

Affektív cél: A szabadítás ígéretében rejlő öröm átélése.

Pragmatikus cél: Olyan alkalmak teremtése az órán, amelyek során a szabadítás ígéretében rejlő örömet átélhetik a tanulók.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Sokkal jobb lenne – gondolatébresztő közös munka Osszuk két részre függőlegesen a táblát! Írjuk fel a bal felére címként: <i>Sokkal jobb lenne, ha az emberek nem...</i> Kérjük meg a gyermekeket, hogy fejezzék be a mondatot. Írjuk fel a válaszokat a cím alá pontokba szedve!</p> <p>Beszélgetés az összegyűjtött gondolatok alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ismertek-e olyan embert, aki soha nem csinált ilyeneket? • Vajon miért nincs olyan ember, aki sohasem tesz rosszat? • Vajon honnan van a rossz? • Hogyan lehetne megszabadulni tőle? 	<p>Eszköz: tábla, kréta/ nagy papír, filc</p> <p>Megjegyzés: A táblára/papírra kerülő gondolatokkal az óra végén még dolgozunk a tábla jobb oldalán.</p> <p>Megjegyzés: Ezek a kérdések mélyen érintik a gyermekeket, és ha elfogadó légkört teremtünk, akkor igazán kreatív válaszokat fogalmaznak meg. Segítsük őket a megfogalmazásban, továbbgondolásban, logikus érvelésben, és tiszteljük a próbálkozásukat, egyéni látásmódjukat! Így megismerhetjük, hol állnak, hol tartanak ebben a kérdésben.</p>
<p>Feldolgozási javaslat, munkáltatás</p>	<p>Bűneset története:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Éden kertje, az első emberpár • Isten óvó szeretete: ne egyenek a jó és rossz tudásának fájáról • Megjelenik a Sátán kígyó képében • A kígyó kérdése – az asszony válasza • A kígyó hazugsága • Az asszony hisz neki, megkínálja a férfit is • Tettük megbánása → szégyen, elbűjás 	<p>TK Isten megígéri a szabadítót című lecke (53. o.)</p> <p>Megfigyelési szempont: A Biblia elbeszéli a bűn és a rossz eredetét, és azt a tervet is, hogy Isten hogyan akarja megszabadítani az embereket a rossztól.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Isten kérdése, az emberek veszekedése • Isten döntése → büntetése • Isten ígérete → aranymondás: „Az Úrtól jön a szabadítás” (Zsolt 3,9) <p>Átvezetés: Sokáig várta Isten népe, hogy megszülessen a megígért Messiás. Isten megtartotta ígéretét, elküldte Fiát, Jézus Krisztust. Ebben az ünnepi időben, adventben rá emlékezünk. A szó jelentése: eljövétel. Jézus azért született, hogy az embereket Istenhez vezesse, és elkezdjenek úgy élni, ahogy Isten tanítja nekünk. Hogy Istentől tanuljuk, hogy mi a jó és mi a rossz.</p> <p>Helyette – további közös munka a táblára került gondolatokkal Írjuk fel a tábla jobb oldalára címként, hogy „helyette” Kérjük meg a gyermekeket, hogy fogalmazzák meg, hogy Jézus mit tenne ezek helyett. Mit ad Jézus ezek helyett a rossz átélések helyett? Mi mindenben mutatkozik meg a szabadítás?</p> <p>Közös csoportmunka a munkafüzet 3. feladata alapján Az ige hibás tördeléssel került a munkafüzetbe. (! alább a munkafüzeti instrukciónál) Alternatív feldolgozási javaslat: Olvassuk fel az angyali híradást Jézus születéséről! Beszélgessünk a csillag négy sugarán szereplő szavakról! Mit mondanak Jézusról mint Szabadítóról?</p>	<p>Figyeljétek meg, mit tesz a gonosz! Kapcsolódó feladat: MFEI Isten megígéri a szabadítót lecke 2. (79. o.)</p> <p>Szemléltetés: Történetmondás közben a táblán szemléltethetjük táblarajzzal a történetet.</p> <p>Eszköz: tábla, kréta/ nagy papír, filc</p> <p>MFEI Isten megígéri a szabadítót lecke 3. (80. o.)</p>
Aranymondás	„Az Úrtól jön a szabadítás” (Zsolt 3,9)	
Énekjavaslatok (alternatívák)	<p>„Szabadításod öröme...” (TK 68. o. 6.) RÉ 312: „Várj, ember szíve, készen...” (TK 77. o. 19.) RÉ 328: „Jöjjetek Krisztust dicsérni...” (TK 65. o. 3.) BS 67: „Boldog örömnapi...” BS 130: „Igazságnak napja, jöjj...”</p>	
Házi feladat	MFEI Isten megígéri a szabadítót lecke 1. (79. o.)	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 53. oldal

A képen látható:

Az Édenkert egy részletét látjuk a képen. A jó és rossz tudásának fáján a kígyó tekereg, Ádám felé néz. Éva kíváncsian néz feléjük. Mindketten a kígyóra mutatnak.

A szöveg:

A teremtéstörténet ismételt változata, melyet korábban már megismertek a tanulók. Ismétlésnek, összefoglalásnak is felfogható. Ez esetben azonban egy új szempontból közelíti a szerző a történetet: Isten szabadítót ígér az embereknek.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

Olvassátok el a történetet, figyeljétek meg a bűn és a rossz eredetét, Isten szabadító ígérését.

- Milyen volt Ádám és Éva az Éden kertjében? Milyen tulajdonságokkal rendelkeztek?
- A Sátán mire csábította az emberpárt? Miért?
- Mit tett Ádám és Éva? Miért?
- Hogyan magyarázták Istennek a tetteiket?
- Mi lett a tettek következménye?
- Mit ígért meg Isten? Miért?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

Aranymondás: „Az Úrtól jön a szabadítás”

- Miért van szükségünk a Szabadítóra?
- Mitől szabadít meg bennünket az ÚR?

1. Ki vezet kit? – mozgásos játék

Évát félrevezette a Sátán, mert követte a szavát. Pedig követés helyett lehetünk mi is vezetők. Jézus nem a Sátánt követte, hanem ő vezette jó irányba az embereket. Az alábbi mozgásos játék a vezetés és követés átélését segíti.

Alakítsunk ki párokat az osztályban! Először az egyikük emelje a társa elé a mutatóujját! A társa mereven nézze a párja mutatóujjának a hegyét, és amerre megy, kövesse! Figyeljen arra, hogy mindig a kezdő távolságra legyen a szeme a mutatóujj hegyétől! Egy idő után viszont vegye át a vezetést úgy, hogy ő teszi a társa szeme elé megfelelő távolságra a mutatóujját vezetőként! Ekkor a társa leengedi a kezét, és ő lesz a követő. Egészen addig, amíg át nem veszi ismét a vezetést. A játékban igazi harc alakulhat ki a vezetésért.

ÚTMUTATÓ A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat: A feladat grafikájához a következő kérdés jobban illeszkedik: „Melyik úton hagyta el az első emberpár az Éden kertjét?”

2. feladat: 1. megjelenik 2. jobbal kecsgetet 3. hazudik 4. meggyőz 5. veszekedést okoz

3. feladat:

a) Idézzük fel az eddig tanultakat Jézusról mint szabadítóról! A feladat alkalmas arra, hogy lássuk, a gyermekek számára mit jelent ez a kifejezés, milyen eddigi impulzusok érték, hol tartanak. Erre fogunk építeni a következő félév óráin, illetve ezt bővíthetjük, vagy mélyíthetjük az ünnepi időben.

b) A szórejtvény megoldásai: Ne féljetek, örömet, üdvözítő, Krisztus

c) Az ÜDVÖZÍTŐ kifejezés magyarázatához használhatjuk az alábbi sorokat:

Jézust azért küldte Isten a világba, hogy legyőzze a gonoszt, és az embereket visszavezesse hozzá. A Biblia ezt úgy fogalmazza meg, hogy üdvözít minket. Ha szeretjük Jézust és keressük Istent, már itt a földön megajándékoz minket szeretetével, erejével, és a halálunk után a mennyországba visz.